

לוחמי הפאלאנגות מצטלמים בהפוגה (עם מסיכות על הפנים) הדוגמה: פאשיזם 1967

הידוע לכל אספן שברשותו כולים מה- תקופה התיא.
„לבנון הגדולה” — כמו ארץ- ישראל הגדולה — הוקמה עליידי סיפוח אזוריים מוסלמיים נרחבים. במקום מדינה שהיתה נוצרית ייחודית, קטנה אך מגובשת, קמה מדינה רבי-עדתית, גדולה יותר אך מעוררת מבפנים.
 המוסלמים מחו בתוקף על קריעתם מ- סוריה המוסלמית, ושמרו על סיגה למדי- גה החדשה.
 מדינה זו קיבלה את עצמאותה בשלהי מילחמת-העולם השנייה. הנוצרים היוו בה רוב זעום ביותר (53% ב-1948) אך הבטיחו לעצמם, על-פי „הסכם” פנימי, את רוב עמדות-המפתח. הנשיא, הרמטכ״ל, ה- קצונה הבכירה ומקורות-העוצמה רבים אחרים הובטחו להם לצמיתות.
 מבחינה זו, קמה לבנון המודרנית על בירכי החזון של אבירי „ארץ-ישראל ה- שלמה”. ואכן, כאשר בא זאב ז’בוטינסקי לנטוש את עקרונות-המימשל של ארץ- ישראל השלמה, כפי שחלם עליה, הוא ציטט בפירושו את הדוגמה הלבנונית. הציע לארץ-ישראל הוקה דומה.
 חלקה היחיד, הברור לחלוטין לאור ההיסטוריה של לבנון, הוא שהפיסוחים האווילי הזה צפן בחובו את חורבן המדינה. כל האסונות הנזכרים לא היו באים על לבנון, אילו הסתפקו מייסדיה בשמח קטן יותר, במדינה נוצ- רית, בדומה למדינת-ישראל היחידית לפני ה-5 ביוני 1967.

היפהיה הנרדמת

והפידאין

מן היום הראשון לא היו חייה הפני- מיים של לבנון קלים. המיעוט המוסלמי הפך במהרה רוב. הרוב הטיבעי שלו גדול בהרבה מזה של הנוצרים — תוספה הקיימת גם בישראל. הרוב המוסלמי הלך וגדל — ובאופן טיבעי החלו המוסלמים שואלים את עצמם — היכן הדמוקרטיה? מדוע יש להתמיד ב- חוקה המבטיחה למיעוט את עמדות- המפתח, וגורת קיסוח על הרוב? לא היתה זו הצרחה היחידה.
 החוקה מנעה את הפיכת לבנון מדינה חילונית נורמלית. למעשה אין אורח ל- ב-נוני, הבחור הפרלמנט לבנוני. כל לבנוני בוחר בנבחר עתה בלבד, והפרלמנט מורכב על-פי מפתח עתה, בלי בחירות ישירות וכלליות.
 התוצאה היא שאין בלבנון כל אפשרות של ייצוג לאנשים מתקדמים, שוחררי רפורמה, המואסים בהרכב העדתי. בכל עדה שולטים ראשי המיישחות הגדולות. ההרכב המיוחד של הממשל הלבנוני מונע מראש כל אפשרות של רפורמה סוציאלית. כללית, פוליטית ורעיונית.

כמו באגרת היפהיה הנרדמת, הוקפא הכל במצב שהיה קיים לפני 55 שנים.

זה היה טוב לבעלי-הרכוש של כל העדות, ששיגשו והפכו את לבנון גן-עדן לעשירים, מרכזיההון במרחב כולו. אולם המוני העניים, וגם הסטודנטים ששאפו לחברה חדשה, ביקשו להפוך את כל סיד- ריה-שילטון במדינה.

וכאלו לא די בסיבוכים אלה, זרמו — ב-1948 — הפליטים הפלסטינים ללבנון. לפליטים אלה לא הוענקו אזרחות לבנונית, או זכויות כלשהן, כי רובם הגדול היו מוסלמים, והשליטים הנוצריים לא רצו להגדיל את היסוד המוסלמי במדינה. במשך שנים רבות היה נטוש מאבק מר בין ה- מהפכנים הצעירים מקרב הפליטים לבין שירותי-הביטחון (הנוצריים) של לבנון. כך נורעה שינאה עמוקה, הנמשכת עד היום.

כאשר התעצמו אירגוני הפידאיון, קם בלבנון מרכזיות חדש. לאש״ף יש אינטרס חיוני בקיום לבנון עצמאית, שבה הוא יכול להתקיים באופן עצמאי ולפעול כאוי-מפריע. רבים מאנשי אש״ף שונאים את סוריה, מפני שעונו

בתקופות שונות בכתיה-הכלא שם. בסוריה אין עצמאות לפידאיון, פעולות תיהם כפופות לביקורת חמורה של ה- שילטון, ואין לחלום על קיום חופשי של מוסדות אש״ף תחת שילטון סורי.

אש״ף אינו גוף מוסלמי. דווקא בקרב אירגוני-הפידאיון הקיצוניים יותר, כמו החזית העממית (ג'ורג' חבש) והחזית ה- עממית-הדמוקרטית (נאיף חוואתמה), בול- טים הפעילים הנוצריים — כשם שהנוצרים בלטו מאז ראשית המאה בכל הגופים ה- ערביים-הלאומניים-הקיצוניים בפלסטין ו- לבנון.

כך נוצר ספיסס מורכב מאין- כמוהו.

הנסיכים הגשוגע

אשני הצדדים

מי יפשות גמורה היא להגדיר את המילחמה הנוכחית כמאבק פשוט בין „השמאל המוסלמי” לבין „הנוצרים”. משני הצדדים פועלות קואליצ- יות מורכבות, שדחלקיהן השונים מטרות שונות.

בצד הנוצרי פועלים כל הכוחות ה- רוצים לשמור על הסטאטוס-קו. חודה-המחץ שלו הוא הגוף הקרוי בערבית אל-כטאבי ובלועזית „הפאלאנגות”. השם שאל מגופים פאשיסטיים בספרד ובארצות אחרות, והוא מעיד על השקפות מייסדיו. זה גוף ימני-קיצוני, שעיקר מטרתו היא לשמור על השילטון של בעלי-ההון הנוצ- ריים הגדולים. יעדו המוצהר הוא לקיים את המישטר הבלתי-דמוקרטי, שבו מקפח המיעוט הנוצרי את הרוב המוסלמי, ושבו שולטים בעלי-הרכוש על השכבות האחרות בכל העדות.

לפי ידיעות מוסמכות שפורסמו בחו״ל, נחנה הצד הזה מתמיכה צבאית מאסיבית אך חשאית של צרפת (שממשלתה, בניגוד למב- ישרת ישראל, יודעת לסתום את פיה ולפעול בשקט).

אין גם ספק כי הצד הזה נהנה מתמיכתם השקטה של רבים מבעלי-הרכוש המוסל- מים, המעוניינים בסטאטוס-קו, אף שהיו רוצים לקבל חלק גדול יותר של העוגה. בצד השני „המוסלמי”, פועלת קוא- ליציה רחבה עוד יותר.

אחד מראשיה הוא המנהיג הנוכחי של מישפחת ג'נבלאט הדרונית, המגדיר עצמו כ„סוציאליסט” אמיתי לא ברור ביותר על מה מבוטסת הגדרה זו. הבסיס של קואליציה זו הוא הרוב המוסלמי המבקש לתקן את החוקה, אך לא לבטל אותה. הוא רוצה שהשילטון יתחלק לשחות שווה-בשוה בין ראשי שתי העדות העיקריות — תביעה מתונה מאין-

כמה, לאור העובדה שהמוסלמים מהווים עתה בלבנון רוב ניכר. מישאלות מרחיקות-לכת יותר יש ל- „שמאל” הלבנוני האמיתי, המורכב מן הנוצר המשכיל של כל העדות, והרוצה בביטול החוקה העדתית ביכללה ובכינון מדינה מודרנית, בלתי-עדתית ובלתי-דתית, שבה תיערכנה בחירות כלליות על-פי קווים אידיאולוגיים.

הכוחות הפלסטיניים נמצאים במצב מסור כך הרבה יותר. במשך חודשים ארוכים השתדלו להישאר מחוץ למאבק, לשמור על ניטרליות, ואף לפעול כמתווכים. אולם הדבר לא ניתן להם לאורך זמן. האינטרס העיקרי של אש״ף הוא לשמור על לבנון מאוחדת, שבה יוכלו הפלסטינים לפעול באר- פץ חופשי.

הם לוחמים נגד הנוצרים, מחשש שמא יביא ניצחון נוצרי לדיכוי הפלסטינים ביכר לל, ולחיסול עצמאותן של אש״ף. אך הם לוחמים גם נגד חלוקת לבנון — כי בחלוקה עלול החלק הדרומי הגובל ב- ישראל, שהוא מוסלמי בעיקרו, להיספח ל- סוריה, אם כך יקרה, יושם קץ לאפשרות האחרונה של הפידאיון לפעול נגד ישראל באופן עצמאי. והם יתפכו רוע מבצעת של המדיניות הסורית, הפועלת לטובת אינטרסים סוריים.

חוץ מאלה פועלים, כמוכן, הרבה גורמים אחרים: המשיכה הטיבעית של הפליטים המוסלמיים אל אחיהם המוסלמים, אמונתם של פלסטינים רבים כי הימין הנוצרי פועל תוך שיחוף-פעולה עם ישראל ומקבל ממנה תמיכה ונשק; השותפות בין הפידאיון הפלסטיניים השמאליים (שרבים מהם הם נוצרים) ובין השמאל הלבנוני (הפועל לצד המוסלמים), ועוד.

חוץ מזה פועלים בלבנון גופים קומרי ניסטיים (התומכים בסוריה, הנהנית לפי- עשה מחסות ברית-המיעוטים), גופים נאי- צריסטיים (התומכים במוסלמים), פידאיון הקשורים במישרין בסוריה, סוכנים לוביים ועיראקיים, סוכני ההון הסעודי, סוכנים אמריקאיים, סוכנים צרפתיים, שליחי ה- אפיפיור, ועוד ועוד.

תערובת מוסכנת, שאיש כמו יצחק רבין אינו יכול אף לחלום עליה כפיוטי-ידידה.

החכמים שוחקים

וכועלים

מעבר לכוחות המקומיים פועלים, כמוכן, הכוחות הבינלאומיים. התמונה הישראלית השגורה, כאילו משתקקת סוריה לפדוש ל- לבנון ונספח אותה, רחוקה מאוד (המשך בעמוד 30)

יודים מוסלמיים משחקים במילחמת-אזרחים וטולחיס נשק